

Marijus Štilinis

Personalo vadovas, 33 m.

2019.07.17 Vilnius

Šiurpuliukų vandenynas užplūdo visą kūną, kai įžengėme į Geležinkelių muziejaus kiemelį. Pamačius pirmoje eilėje brolių, Vytautę, Luką ir Mindaugę – susigraudinau.

Keista, bet su broliu seniai nebuvo apsikabinę. Ryšys labai stiprus, bet darome gana retai. Kodėl?

Tokių stiprių apkabinių, kaip šiandien, neturėjau niekada. Tai tikrai yra visos Lietuvos projektas, nes žmonės bėga tau į glėbį, nors ir mato pirmą kartą.

Sutikome tiek daug žmonių, kurie yra svetimai, bet tą pačią akimirką ir tokie savi. Jaučiu, kad aš, Audra ir Kristina, Gražinai (tremtinei, kurią lankėme prieš ekspediciją) tapome tikrais anūkais. Pranui taip pat kažkokiais artimais žmonėmis, jis atsimena visus iš „Ištark, išgirsk, išsaugok“. Nors jaudulys kaustė visą renginį, tai tebuvo emocija, dėl gautos atsakomybės. Po renginio su žmonių apkabinimais pajutau ramybę. Kiek veidų ir šypsenų dabar stovi akyse!

Oro uoste pajutau, kad emocijoms reikėjo minutės pertraukėlės. 10 minučių su savimi ir tiek nuotaika, tiek aš pats grįžau pas komandą. Emocijų tiek daug, kad neatsimenu nė vieno palinkėjimo ar patarimo, tačiau labai gerai atsimenu kiekvieną apkabinimą ar bučinį.

2019.07.18 Karaganda

Nors esame Kazachstane apie pusantros paros, toks jausmas, kad mes čia jau mažiausiai esame tris paras. Nuo išvykimo vis dar tęsiasi ta pati diena. 2 valandos miego lėktuve ir po 1–2 valandas autobusiuke, pervažiuojant iš vieno taško į kitą. Šiandien ieškojome palaidotų lietuvių Astanos kapinėse. Iki pietų sekėsi sunkiai – neradome nė vieno lietuvių kapo, neviltis ir krentanti motyvacija matėsi ne vieno akyse. Ir tada pagaliau Tomas sušuko „Radau!“. Visi subėgome iš visų kampų pažiūrėti. Ant antkapio aiškiai matėsi iškalta Lukšos pavardė. Po to radome antrą kapą, trečią... tik jau be garsių šūksnių.

Kai ėjau visus surinkti ir kviesti prie autobusiuko, Egidijus ir Tomas per 5 minutes rado dar du lietuviškus kapus. Viso – 5. Misija įvykdyta.

Ant lietuvio, pavarde Pirštelis, kapo užrišome Viltės įduotą lietuvišką juostelę. Viltė prašė ją palikti pasirinktoje vietoje, kuri man atrodys svarbi. Palikome viską, ką tą dieną turėjome su savimi – malda ir lietuvišką pėdsaką atminčiai.

Duodamas Armui interviu apsiverkiau. Dabar rašydamas dienoraštį vėl graudinuosi. Neįau visi vakarai tokie ir bus? O gal emocijos tiesiog veržiasi dėl to, kad trūksta poilsio.

Visi jau palapinėse, einu ištiesti kojas ir aš. Labanakt! Laužas jau gęsta.

2019.07.19 Karaganda

Šiandien buvome kapinėse, kur galimai palaidota Jurgio dukra. Šukuodami kapines radome 8 lietuviškus kapus, bet nė vienas iš jų nebuvo Jurgio dukros. Su Egidijumi buvome įsitikinę, kad ne ten ieškome, todėl perėjome geležinkelio bėgius ir nuėjome į kitas kapines, motyvacija buvo aukščiausiam lygyje. Žolės kojas pjovė iki kraujo, bet visiškai nieko nejaučiau, lėčiau į priekį, nes jaučiau, kad kapas yra kažkur čia. Deja. Kapo šį kartą nepavyko rasti, neužteko tam duoto laiko.

Tačiau tikrai žinau, kad kapas yra ten, toje vietoje, kur buvome su Egidijumi. Labai noriu ten grįžti.

Gera buvo rasti kapą, ant kurio radau lietuvišką juostelę, paliktą „Misija Sibiras’18“ komandos.

Palikome juostelę toje vietoje ir mes, taip savotiškai širdimis susijungėme su praeitų metų komanda.

Po atgavos prūde, pradėjome gaminti koplytstulpį. Gera. Jaučiu prasmę ir ramybę viduje.

Monika parašė eilėraštį, paprašiau paskaityti. Kai skaitė, bėgo šiurpuliukai po kūną. Buvo labai gražu.

Ačiū jai!

2019.07.20 Karaganda

Dabar 2 valanda nakties, įpusėjome koplytstulpio gamybą. Šiandien pakaks, darbus pratęsime rytoj vakare.

Šiandien diena buvo pilna atradimų, rytinėje lietuviškų kapų paieškoje sekėsi puikiai. Vis per raciją šaukdavo „Marijau ateik, pažymėk koordinates“, „Radau kapą“ ir t.t. Įpusėjus paieškai, Alginta per raciją sako: „Marijau, ateik ir pažymėk Pauliaus kapą“, tada po sekundės „dar ir Manto... ir Augusto“. Nespėjus ateiti, Alginta stovėjo prie savo rasto lietuviško kapo. Eidamas nuo vieno prie kito, aš pats negalėjau eiti ir atidžiai ieškoti lietuviškų kapų. Jaučiau kažkokį nesuprantamą nusivylimą, į galvą pradėjo lįsti keistos mintys apie neatsidavimą misijai, apie netinkamai atliekamą darbą. Po kelių minučių, galvoje vis sukantis toms mintims, pralendu pro krūmus ir prieš mane stovi kapas, kapas su lietuviškomis pavardėmis. Ramu. Tiek mintyse, tiek širdyje. Viso tose kapinėse radome 23 lietuviškus kapus.

Labai norėjau grįžti į kapines, kur praėjusiais metais buvo „Misija Sibiras'18“ komanda, nes neapleido nuojauta, kad ten kažkur tikrai yra Jurgio dukters kapas. Arnoldo žodžiai „Nuojauta daug lemia“ buvo pranašiški – Egidijus rado Nijolės Dirvonskytės kapą!!!

Manau, kad tą akimirką, kai kalbėjome su Jurgiu ir jo dukra Jūrate, net ir vyrukai buvo susigraudinę. Šiandien buvo beprotiškai turininga diena, bet savo misijoje padėjome tik pamatinius žingsnius. Šiandien daug galvojau, kad spausti iš savęs galime daugiau, nes pamiegoti spėsime grįžę į Lietuvą, o Kazachstane būsime tik 10 dienų – labai labai trumpai. Laikas tiksi ne mūsų naudai. Privalome padaryti kuo daugiau ir išspausti maksimumą!

Laukiu rytojaus dienos, motyvacija kasdien kyla į neregėtas aukštumas. Labanakt! Pasiilgau!

2019.07.22 Karaganda

Vakar nieko neparąšiau, nes kopytstulpį baigėme daryti po 03:00, tad vienintelis tikslas buvo – lova. Šiandien diena prasidėjo labai anksti, nors ir neišmiegota, bet su didele energija. Džiaugiuosi, kad energija yra ne kojose ir rankose, o galvoje, su turbo motyvacija!

Dar niekada taip vieningai ir gražiai nedainavome, kaip šįryt autobusiuke. Tradiciškai sudainuojant kasryt kai kurias dainas, gimė mūsų širdžiai mielos dainos, kurias ne tik dainuojame dažniau, bet ir niūniuojame kapinėse, prie laužo ar darydami koplytstulpį.

Šiandien supratau, kad radęs kapą, noriu vienas kelias minutes pastovėti prie jo, nes pajaučiu kažkokį nesuprantamą ir artimą ryšį. Apskritai kapinės čia man keliakažkokią nesuvokiamą ramybę. Taip ramu būna eiti ir aplink girdėti ramumos garsą. Man patinka kartais atsiskirti nuo komandos ir vienam ieškoti lietuviškų kapų.

Manau, kad šiandien dar labiau susiklijavome, kaip komanda. Tiksliau, mus suklijavo laikas praleistas kartu susikabinus prie mūsų pastatyto koplytstulpio ir kryžiaus. Kai Monika sudainavo savo dainą, pastačius koplytstulpį, per rankas pajutau bėgiojančius šiurpuliukus. Monikos daina nebėra tik Monikos daina, neabejoju, kad kiekvienas joje esame atradę kažką artimo ir savo. Tai tikrai mūsų komandos himnas.

Šiandien didžiavausi kiekvienu komandos nariu ir mačiau, kad kiekvienas didžiavosi vienas kitu, kai žvelgė į mūsų pirmąjį pastatytą bendrą kūrinį. Kalant vinį į saulutę apima atsakomybės ir pasididžiavimo jausmas.

Šiandien paskutinis vakaras prie laužo, todėl Arnoldas paprašė tiesiog poreflektuoti kiekvienam. Buvo be galo jautri akimirka kartu. „Misija Sibiras’19“ komanda tikrai man yra kaip šeimos nariai, kuriuos norisi vis apkabinti. Taip ir darau. Tikiuosi nieko dar neerziniu.

Vienintelis trūkumas, kad pradėdau jausti miego trūkumą, bet tuo pačiu suprantu, kad liko nebe daug laiko, o norisi padaryti dar tiek daug. Todėl ir dabar lekiu pas komandą, gaminti dar vieną lietuvišką koplytstulpį.

2019.07.23 Karaganda

Keistai liūdna. Jausmas, kad nesinori išvykti iš Vitalijaus namų, tapusių ir mūsų namais. Ne kartą sakiau chebrai: „Šiandien jau baigėme darbus, lekiame namo“. Šiandien būtent toks jausmas ir yra,

kaip išvyktum iš namų. Naujo etapo pradžia, naujas miestas – Ekibastūzas. Nauja mūsų istorija. Keliausime traukiniu, laukia nuotykis, kurio laikiu, nes „Misija Sibiras“ ir traukinys – du neatsiejami dalykai. Dar vienas simbolis į mūsų asmeninę istoriją.

Šiandien simbolių buvo daug: lietuviškas kryžius, Gražinos mūkelė, kaip ji sakė: „Paskutinis jai svarbus darbas šioje žemėje (palikti simbolį Kazachstane)“, lietuviška žemė į duobę, prieš užkasant koplytstulpį.

Kai stovėjau prieš visus ir tariau žodį komandai, prieš kalant saulutę ant koplytstulpio, jaučiau beprotišką pasididžiavimą visais ir kiekvienu atskirai. Šią akimirką vėl lakstė šiurpuliukai ir ašaros buvo netoli nuriedėjimo skruostu. Monikos daina vėl, tradiciškai, pašiausė visą kūną.

Pridėjęs ranką prie širdies, galiu drąsiai sakyti, kad šitų nuostabių žmonių komandahimną gieda taip, kaip nesu dar girdėjęs niekad anksčiau. Lietuvą gali matyti kiekvieno akyse ir jausti kiekvienu oro įkvėpimu.

Šiandien Audra atėjo ir apkabino ir kažkas sušuko „Apsikabiname visi Marijū“. Nežinau, ar kada mane vienu metu yra apkabinusi tokia krūva žmonių. Kaip buvo gera! Jaučiu, kad šis dalykėlis taps dar viena mūsų tradicija. Visi apsikabinome ir Arnoldą, nors jis ir bandė išvengti šio masinio apsikabinimo. Kalbant apie tradicijas, man labai svarbi tradicija – kas rytinis lietuviškos juostelės dalinimas, kiekvienam po gabaliuką, kad turėtume, ką užrišti ant savo rasto kapo.

Šiandien žmones apkabinau nesuskaičiuojamai daug kartų. Be priežasties. Tiesiog. Ateini ir apkabini. Be priežasties, bet tuo pačiu ir su begaliniu noru. Pradedu įsimylėti šią beprotišką komandą. Pasigirsiu ir nesikuklinsiu – MES GAMINAME LABAI GRAŽIUS LIETUVIŠKUS KOPLYTSTULPIUS!

Jau reikia nešti daiktus į autobusiuką, todėl pasakysiu paskutinį dalyką – šiandien mūsų dainos skambėjo tikriausiai ne tik autobusiuke, bet ir visoje Karagandoje. Šiandien jau galvojau, kad pasiilgau žmonių namuose.

Dar atsiminiau, kad ryte jaučiau didelį nuovargį, bet darbai ir komanda po pietų įkvėpė naujam gyvenimui. AČIŪ!

2019.07.24 Ekibastūzas

Važiavimas traukiniu visiems buvo didelis nuotykis. Traukinyje visi buvo su plačiomis šypsenomis ir garsiai skambėjo juokas. Miegoti viename vagonė, tarsi miegoti vienoje palapinėje, dauguma vaikščiojo vieni pas kitus pasidalinti įspūdžiais arba būrėsi į grupėles pabendravimui.

Galvojau, kad traukinyje labai patogiai išsimiegosiu, tačiau tenka pripažinti, kad palapinėje buvo kur kas patogiau. Visą naktį šalia mieganti moteris LABAI GARSIAI KNARKĖ . Aš ir Monika jai sakome „Labai AČIŪ.“ Rytas buvo labai jaukus, nes niekur nereikėjo skubėti, tad galėjome ramiai papusryčiauti ir pasišnekučiuoti.

Išlipę iš traukinio, smagiai paėjome keletą kilometrų. Nors papildomai nešti Armokuprinę buvo tikrai sunku. Ši diena nebuvo pakylėjanti iki dangaus. Lietuviškų kapų ieškojimas nėra toks stiprus, kaip vieningas darbas ir pasididžiavimo jausmas prie koplytstulpio. Šiandien gavome lietaus, kuris atgaivino ir pažadino visą komandą, nes kapų ieškojimas tikrai vyko be didelio entuziazmo.

Aš šiandien radau Vlodo Urbono kapą, o po pusvalandžio jo sūnaus Jurij Urbono kapą, tik jau kitoje vietoje. Abu mirę tais pačiais metais. Buvo labai keista rasti abiejų kapus, galbūt abiemis reikėjo mano maldos, todėl simboliškai juos ir radau. Vienam žmogui rasti tėvo ir sūnaus kapą skirtingose vietose tikimybė nedidelė.

Šiandien miegame „Draugystės namuose“. Tikriausiai šis pastatas neatsitiktinai taip pavadintas, nes pirmą kartą visi miegame vienas šalia kito, t.y. vienoje patalpoje. Marija šiandien priėjo ir sako: „Visus per savaitę daug kartų apkabinai, o manęs nė karto“. Mantas išgirdęs sušuko: „Ir manęs!“. Rytoj stengsiuosi daugiau laiko ir pakabinimų skirti tiems žmonėms, kuriuos apkabinu rečiausiai ar su kuriais bendrauju rečiau. Smagu, kad žmonės baigia užsikrėsti aštuonių apkabinimų per dieną sindromu.

Dar vienas geras dalykas nutikęs šiandien – komanda pradėjo planuoti susitikimus. Tikiu, kad prasideda pamatų klojimas ilgam bendravimui. Augustas pažadėjo visus pakviesti į savo gimimo dieną. Lauksime!

2019.07.25 Ekibastūzas

Šiandien aplankėme tikriausiai paskutines kapines. O išėję iš jų, užkūrėme tikriausiai paskutinį savo laužą. Kūrenant laužą visi buvo kažkokie ramūs, kas miegojo, kas apie kažką tyliai mąstė ar šiaip žvelgė tyliai į laužą. Šią tylą nutraukė Arnoldo atitarnavę ir iškilmingai ugniai paaukoti šortai. Prie laužo buvo labai karšta, ko gerokarščiausia iš visų dienų, bent jau man taip atrodė.

Ši diena buvo tikroji ekspedicijos diena, per visą dieną nuėjome apie 30 kilometrų. Atėjus į muziejų visi buvo pavargę. Šios visos dienos galutinai visus iškrovė. Tomas miegojo visur, kur stabtelėdavome. Tiesiog stovėdamas. Arnoldas, kuris atrodo niekad nepavargsta, taip pat buvo *out of space*.

Didžiausia šios dienos pramoga, kuri atgaivino ir pakėlė nuotaiką, buvo kazachų pirtis. *Wow*, ten buvo tiek nuostabos ir juoko, kad po pirties, bent kuriam laikui, dingo visas nuovargis.

Parašyčiau šiandien daugiau, bet traukinys yra, švelniai tariant, baisokas, tad kišu dieneraštį ir kitus daiktus po pagalve ir bandau sulaukti rytojaus. Dar viena akim reikia pasaugoti Moniką ir Egidijų.

2019.07.26 Nur-Sultanas

Klydome, Ekibastūze nebuvo paskutinės kapinės. Grįžome ten, kur ir pradėjome – į Astanos senąsias kapines. Simboliškai užbaigsime ten, kur ir pradėjome. Tačiau šiandien visai neturiu noro rašyti dieneraščio. Nežinau, kodėl. Galbūt dėl nuovargio, o galbūt dėl to, kad šiandien paskutinė misijos diena... Gaila.

2019.07.27 Vilnius. Namai.

Jau dvi valandos, kai grįžau iš oro uosto ir ramumoje guliu ant sofos bei žiūriu pro langą. Keista, kaip tylu. O dar labiau keista, kad praėjo tik dvi valandos, o aš jau jų visų pasiilgau ir galvoju apie juos... visus.